

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen e lap hetenkint háromszor n. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelben.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhásos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A szerkesztői cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

A

K. KÖZLÖNY

jul.—decz. folyamára.

Előfizetési ára:

Egészévre	12 forint.
Félévre	6 "
Évnegyedre	3 "

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középutezai könyvkereskedésébe bérmentve küldendők, hol a lapok pontos szétosztásáról gondoskodva van.

A szebeni vasutbizottmány felterjesztési javaslata.

(B.) Csodálatos változáson kellett e bizottmánynak átmenni, a midőn annak nagy többsége a n.-várad-kolozsvár-brassói vonal mellett van, a midőn e vonal előnyösségét ki-mondhatta, könnyen be is bizonyíthatta volna s mégis, a mint az előttünk fekvő felterjesztési javaslatból világos, a többség a kisebbségnek meghódolva, az arad-alvinezi vonalt fuit accomplinak véve, kész ez alaplól kiindulni.

Mintán a fuit accompli nem áll, mert a végleges concessio megadva nines, sőt batározottan ki van mondva a kormány által is, hogy ha kamatbiztosítás fog kelleni, az erdélyi vasut tárgya a birodalmi tanács elébe terjesztetik: alig lehetne kitalálni a vasuti bizottmány ez eljárása okait. De ne is fűrkészszük a dolgot ez irányban, ne igyekezzünk a szin-falak titkaiba bepillantani. Tegyük fel tehát, hogy a többség azon meggyőződéstől vezet-tette magát, hogy e lépése által Kolozsváron, Brassón s vidékein segít.

Nézetünk szerint ez merőben hibás felfo-gás, s meg vagyunk győződve, hogy ha a gyűlés többsége a bizottmány többsége által tervezett feliratot elfogadja, az arad-szebeni vonal érdekében működik, az ország jövőndő anyagi felvirágzása érdeke ellen. Ugyanis:

A szebeni burocratiának elejétől fogva kétfős célja volt, hogy az erdélyi vonal az aradival köttessék össze, s Vöröstoronytól végződjék.

E cél elérhetéseért akar a kormány az arad-alvinezi vonal építéséhez előlegesen is hozzá kezdeni azon reményben, hogy oly költséges kezdeményt a birodalmi tanács meg nem büszthet.

A mint tudjuk, a német lapok nagyobb része, a centralista lapokat sem véve ki, az előleges kiadások ellen kikeltek, s im a segítség onnan jön, a honnan nem is várták t. i. a szebeni vasutbizottmánytól.

Mi lenne tehát azon esetben, ha a bizottmány felterjesztési javaslatát elfogadná a tartománygyűlés többsége?

Az arad-alvinezi vonalon való megnyug-vása a tart.-gyűlésnek figyelembe fogna vé-tetni, míg a fehérvár-brassói és fehérvár-ko-lozsvári vonalokról való batározatok, mint ke-gyes óhajások tétetnének a levéltárakba.

Ez esetben az arad-alvinezi vonal megkezdő-dnék s azon remény, mit sokan nem ok nélkül tá-pláltak, sőt szinte bizonyosnak tartottak, hogy t. i. a birodalmi tanács a n.-várad-kolozsvár-brassói vonalt szavazza meg, szinte semmire fogna leszállni.

Mi meg vagyunk győződve, hogy ha a t. gyűlés többsége az arad-szebeni vonalt fuit

accomplinak elfogadja, ezáltal sok időre pal-czát tör Erdély anyagi felvirágzása felett; míg ellenben, ha állhatatosan megmarad az or-szág érdeke, a n.-várad-kolozsvár-brassói vo-nal mellett, nyitva hagyja az utat, hogy a bi-rodalmi tanács szavazhassa meg a n.-várad-kolozsvár-brassói vonalt.

Maga a felterjesztés is azt mondja, hogy bihetősen Erdélynek sok ideig az egyetlen vasutvonallal kell megelégedni. Mire tehát ily gyorsasággal oly irányu vonalt te-rementni, mely az ország sokkal nagyobb részét elszegényedésre kárhoztatja; bizony jobb még darabig vasut nélkül kinlódni, mint egy káros irányu vonal létre jötte által lehetlenné tenni egy czélszerűbb, hasznosabb de para-ell vonal megépítését.

Egy oly vasut vonal által, mely Kolozs-várt Váradal köti egybe, Erdélynek éjszaki több mint hason fele Szolnokon át összeköt-tetésbe jöne a közép európai vasut hálózattal, a midőn a tervezett arad-alvinezi vonalon e vidék terményeit Bécsbe, Triestbe nem szállíthatná Fehérvár és Arad felé a távolság miatt.

Mihelyt tehát a többség eláll attól, hogy egyedül a nagy-várad-kolozsvár-brassói vonal mellett nyilatkozzék, mint olyan mellett, mely stratégiai és államgazdasági szempontokból egyedül hasznos, az arad-szebeni vonal mal-mára hajtotta a vizet.

Ujítjuk azon meggyőződésünket, hogy nem értjük a szebeni vasutbizottmány eljárását, de nem is igyekezzünk a titkok tudomására jutni; azonban remélani lehet, hogy a nyil-vános ülésekben az eszmék más irányban fej-lenek ki.

Törvényjavaslat

az erdélyi országgyűlés összehívásáról, össze-alkotásáról és működéséről.

(Folytatás.)

V. Kolozsmegye öt választó kerületet, és pedig:

1) a kolosi, fejdéri és bácsi járások együtt egy választó kerületet;

2) a nagy-almási és bikali járások és a bánfi-hunyadi járásból Bükény, Boos, In-csel, Kalota-Szent-Király, Kalota Ujfalu, Kele-czel, Magyar-Valkó, Nagy-Kalota, Valkó-Kele-czel, Zentelke, Meregnyó és Rekeczel helysé-gek együtt, egy választó kerületet;

3) a bánfi-hunyadi járás többi helységei és a gyalui járás együtt, egy választó kerü-letet;

4) a palatkai és mócsi járások, továbbá az örményesi járásban fekvő Köbölkut, Domb, Szent-György, Szent-Péter, Szilvás, Tuson és Visolya helységek együtt, egy választó kerü-letet;

5) az örményesi járás többi helységei, to-vábbá a nyulási és tekei járások együtt, egy választó kerületet.

VI. Dobokamegye három választó kerü-letet, és pedig:

1) az egeregyi és párczel-esehi járások együtt, egy választó kerületet;

2) a választói, nagy-iklói és széki járá-sok együtt, egy választó kerületet;

3) a buzai, kerlési és borgói járá-sok együtt, egy választó kerületet.

VII. Belső-Szolnokmegye négy választó kerületet, és pedig:

1) a magyar-laposi és kaczói járások, az utóbbiból Al-Ör, Alsó- és Felső-Kosály, Guga és Kapjon helységeket kizárva, együtt egy választó kerületet;

2) a regetei és kőfarkai járások, és a kaczói járásból Al-Ör, Alsó- és Felső-Kosály, Guga és Kapjon helységei együtt, egy vá-lasztó kerületet;

3) a bethleni és bálványos-váraljai járá-sok, továbbá a dézsi járásban fekvő Dézs-akna helység együtt, egy választó kerületet;

4) a dézsi járás, Dézsakna helysége ki-vül, továbbá az alparéhi, váadi és szurduki járások együtt, egy választó kerületet.

VIII. Hunyadmegye hat választó kerületet, és pedig:

1) a sillyi, borbáthvizi és klopotivai járá-sok együtt, egy választó kerületet;

2) a macsesdi, totesdi, demsusi és kitidi járások együtt, egy választó kerületet;

3) a hosdafi, hunyadi és potesti járások együtt, egy választó kerületet;

4) az almási, gyógyi és kemendi járások együtt, egy választó kerületet;

5) a solymosi, illyei és guraszadai járá-sok együtt, egy választó kerületet;

6) a laposnyaki, dévai és losádi járások együtt, egy választó kerületet.

IX. Fogaraszvidéke három választó kerü-le-et, és pedig:

1) a veiczei és mundrai járások, továbbá a bethleni járásból Herszény, Illyén, Kopácsel, Mardsina, Rusor, Sebes, Kis- és Nagy-Berivoj, Heresz és Szeesor helységek együtt, egy vá-lasztó kerületet;

2) a bethleni járás többi helységei, to-vábbá a szombatfalvi és porumbáki járások együtt, egy választó kerületet;

3) a törösvári uradalomból bekebelezett helységek, Ó Tuhány és Szunyogszeg helysé-gekkel együtt, egy választó kerületet.

X. Naszódvidéke két választó kerületet, és pedig:

1) az óradnai, szentgyörgyi és borgo-prundi járások együtt, egy választó kerületet;

2) a naszódai, zágrai és monori járások együtt, egy választó kerületet.

XI. Udvarhelyszék három választó kerü-le-et, és pedig:

1) a bardóczy, oláhfalvai, homorodi és pa-takfalvai járások együtt, egy választó kerületet;

2) a farczádi, parajdi és bögözi járások együtt, egy választó kerületet;

3) a keresztúri, etédi és bözödi járások együtt, egy választó kerületet.

XII. Háromszék három választó kerületet, és pedig:

1) a kézdi fiókszék, egy választó kerületet;

2) az orbai fiókszék, egy választó kerületet;

3) a sepsi és miklósvári fiókszék egy-ütt, egy választó kerületet.

XIII. Csikszék három választó kerületet, és pedig:

1) a káson-ujfalusi, csik-szent-mártoni és csik-szent-imrei járások együtt, egy választó kerületet;

2) a szépvízi és rákosi járások együtt, egy választó kerületet;

3) a gyergyó-szent-miklósi és tölgyesi já-rások együtt, egy választó kerületet.

XIV. Marosszék két választó kerületet, és pedig:

1) a felső-kerület járásai együtt, egy vá-lasztó kerületet;

2) az alsó kerület járásai együtt, egy vá-lasztó kerületet.

XV. Aranyosszék két választó kerületet, és pedig:

1) az alsó-járas, egy választó kerületet;

2) a felső-járas, egy választó kerületet.

XVI. Nagy-Szebenzék két választó kerü-le-et, és pedig:

1) Keresztényizget, Gu aró, Nagy-Csűr, Szent Erzsébeth, Kakasfalva, Kis-Csűr, Kis-Torony, Omlás, Paplaka, Rosz-Csűr, Rősz és Szelindek helységek együtt, egy választó ke-rületet;

2) Bongárd, Kirpöd, Czód, Freck, Jenyő-falva, Disznód, Hermány, Kis-Disznód, Móoh, Szász Ujfalu, Veresmart, Sellenberk, Szakadát és Dálya helységek együtt, egy választó ke-rületet.

XVII. Segesvárszék két választó kerü-le-et, és pedig:

1) az alsó kerület és a közép-kerület, Szász-Dálya és Pusztá helységeken kívül együtt egy választó kerületet;

2) a felső-kerület és a közép kerületből Szász-Dálya és Pusztá helységek, továbbá Mese, Szász-Keresztúr és Miklóstelke helysé-gek együtt, egy választó kerületet.

XVIII. Brassóvidéke három választó ke-rületet, és pedig:

1) a felső-vidék helységei együtt, egy vá-lasztó kerületet;

2) az alsó-vidék helységei együtt, egy vá-lasztó kerületet;

3) az ugynevezett Hétfaluk, Krizba, Apá-cza és Ujfalu helységekkel együtt, egy vá-lasztó kerületet.

XIX. Medgyesszék két választó kerületet, és pedig:

1) Apátfalva, Szász-Almás, Szász-Eger-begy, Szász-Ivánfalva, Hasság, Asszonyfalva Kis- és Nagy-Ekemező, Kis-Kapus, Kis- és Nagy-Selyk, Mardós, Riomfalva, Sállya éi Ba-romlaka helységek együtt, egy választó ke-rületet;

2) Medgyesszék többi helységei együtt, egy választó kerületet. (Folytatjuk.)

Szebeni dolgok.

N.-Szeben, június 27.

A tartományi gyűlés elibe terjesztendő uj kormányjavaslatok, melyeket 6 fleg Kissin-genbe való utazása előtt június 9-kén hely-benhagyott, leérkeztek, s a közelebbi csü-törtöki ülésben fognak először felolvasatni.

Az első tárgya Erdély uj politikai felosztását, tekintettel a közigazgatás és igazságszolgáltatás kezelésének egyszerűsíté-sére.

Ezen uj előterjesztvény szerint Doboka, Torda, Küküllő- és Felső-Fehérmege muni-cipiuma felosztattának, s egy uj municipium alkottatának, valamint ehez képest a többi hely-hatóságok határai is a kitűzött czélnak meg-felelőleg szabályoztatának.

Erdély nagyfejedelemsege következő ki-lencz municipiumból (helyhatóság) állana:

- 1) Dézsi helyhatóság (Szolnokmegye)
- 2) Kolozsvári helyh. (Kolozsmegye)
- 3) K-Fehérvári helyh. (Fehérmege)
- 4) Dévai helyh. (Hunyadmegye)
- 5) Szebeni helyh. (Szászöld)
- 6) Fogarasi helyh. (Fogaraszvidéke)
- 7) Udvarhelyi helyh. (Székelyföld)
- 8) Régeni helyh. (Régenimege ?)
- 9) Naszódai helyh. (Naszódvidéke).

Ezen helyhatóságok kerületekre (alispán-ságok, alkapitányságok székek és fűszékekre) lesznek felosztva, egyes nemzetiségek csoportoztatára való különös tekintettel.

A magyar megyékből több szász, sőt ma-gyar és román falu is oda fogna kebleztetni a szebeni helyhatóságba.

A második uj előterjesztvény Erdély kö-zigazgatási kormányzatának uj-jász szervezésével foglalkozik. A főkörmányszék, az ország legfőbb hatósága élén áll a kormányzó. A k. főkörmányszék áll egy al-elnök, s több udvari és főkörmányszéki taná-esosból, a kiket, valamint a kilencz helyható-ság főnökeit, az alispánokat, alkapitányokat és alkirálybírákat 6 Felsége nevez ki. A dézsi, kolozsvári, fejdéri, dévai és régeni helyhatóságok élén főispánok; a naszódai és fogarasi municipiumok élén főkapitá-nyok; az udvarhelyi helyh. élén főkirály-bíró; a szebeni helyhatóság élén a szász ispán lesznek, a kik a k. főkörmányszéknek tanácskozó tagjai, s a kiket a kormányzó fontos országos ügyben bármikor összehivhat.

A szabad kir. városok tanácsai azon hatáskört kapják, mint az alispánok, alkapitányok, de felelősségnél a municipiumok főnökeinek van-nak alárendelve. Ezeketől a felelősségtől a fő-kormányzókhoz, s innen az udvari korlátnok-sághoz történik, úgy, hogy a politikai ügyek-ben 3, sőt némely esetben 4 bírói fokozat lesz. A községi, kerületi és helyhatósági kép-viseltek (bizottmányok) viszonya a közigaz-gatási közegek és tartományi gyűléshez ké-sőbbi előterjesztvényben lesz megszabva. A tanácsosi állásokra a főkörmányszéknek a be-vett vállásokra való tekintettel fognak tör-ténni, s más hivatalokra is 6 Felsége csak erdélyi születéstű egyéneket fog kinevezni. A többi nem legm. kinevezés alá tartozó hiva-talok csőd (Konkursausschreibung) utján fognak betöltetni egy tartományi bizottság ál-tal, mely egy elnök s 12 tagból fog állani. Azonban e bizottság elnökét és négy tagját is a császár nevezi ki; csak a többi nyolcz tagot választja a tartományi gyűlés az ő 8 osztálya által a gyűlés tagjainak össze-géből. A kormány az országfejedelem képviselője, s esküjét 6 Felsége kezébe teszi le. A politikai igazgatás minden körül neki s a fő-kormányzóknek van közvetlenül vagy köz-vetve alárendelve.

A kormányzó fizetése 8000 frt s 9000 frt hivatali pótlópénz s szállás, a főkörmányszéki alenőké 6000 frt, udv. tanácsosoké 4000 frt, főkörmányszéki tanácsosoké 3000 frt, 2500—2000 frt, titkároké 1600—1200, fogalmazóké

900—800 frt. A helyhatóságok főnökei 3000—2500—2000 frtot, hivatali pótpénzt és szállást, helyetteseik 1800 frt; az alispánok, alkaptányok, alkirálybírák 1400—1200 forintot kapnak.

A harmadik előterjesztvény az első fokú bíróságok újjászervezését tárgyalja. Az első folyamodási perekre nézve lesznek egyes bíróságok és társas bíróságok felállítva. Az egyes bíróság állandó egy ülnök s szükséges mennyiségű helyettesek, segédek (adjunktusok); a társas bíróság pedig egy elnök egy vagy több helyettes (osztályfőnök) tanácsosok és segédhivatalnokokból. A kereskedelmi ügyekben a bírásokban többnyire társasbíróság által fog eszközölni, mely tagokat vesz fel a kereskedők közül; a bányászati bírásokban hasonlóképpen bányászati, s technikai szakértőkből felveendő póttagokkal. Minden társasbírósághoz egy államügyész adatik. A bíróságok számának, körének és székhelyének meghatározása rendeletileg fog kiszabtatni. — A második bírósághoz való felbontás, a végleges szervezésig, a széken helyhatóság köréből a széken szász főbíróvá székhez, egyben mindenütt a marosvásárhelyi kir. táblához intézendő. Az állomások betöltése mint a közigazgatási hivataloknál. A fizetések a szolgálati fokozatok szerint vannak rendszeresítve. Járk. behozataláról szó sincs.

Gróf Crenneville főkományszó és kir. biztos önmaga Szebenbe érkezését várják.

Beszélik, hogy a tartományi gyűlés július végén elnapolottnak; de kevés vagy semmi alapja sincs.

A vasutügyi bizottmány munkáját a felirati tervvel együtt június 28-án osztották ki a képviselők közt.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

(Erdély, jun. 26.)

Folyó hó 20- és 21-én omló zápor, dörgés és villámlás között városunkat és határát elleppte, elfedte; 20-án d. u. 2 órakor vette kezdetét, mikor annyira besűrűlt mintha esteledni akart volna. 21-én az Aranyos megáradt, berken, sétatérén, töröküzra, kender-, káposztás földökön zúgott keresztfül; gátokat szakgatott el, a növény-életet, hol el nem sodorhatta, eliszapolta. Bármennyire kívánjuk egy szerűen szabályozni Aranyos folyókat, ezélt vele áradásakor nem érünk, olyan mint megszédíthetetlen Zebra. Magas közsilakról omol le, fenekre sik kövekkel, néhol palából, partja televínyből áll, tehát könnyen kiomolhat medréből. S így ó parancsol szomszéd falvainak, nem azok neki.

A feleki oldalból eredő s városunkon keresztül vonuló patak is megáradt a fenirt napon, és városunkban töröküzásokat szakgatott el, gátokat vitt el.

F. hó 22-én kezdődött sz. jánosnapi országos vásárunk Új-Tordában. Tejelő tehénnek, csikóknak, szép lovaknak volt kelendőségük, nagy mennyiségben vitték Barótha.

Gyapjú vásárunk, mely 10 év alatt pangott, most meglehetősen volt 25—30 frt mázsája. Lopás annyit volt a vásár napján, szinte mint vásár. Az ily hivataln vásárokat az iparosok csakhamar egy-egy palézával exequáltak s odább lökték.

Külföldi hírek. június 17—22.

Videkünknek mindamellett, hogy a szomszédos környékek elegendő esőben részesültek, az ég ez áldásból jelen ében is e hó 17-ig oly szűkön jött, hogy réteink s szénafüveink takarmány tekintetében csak vékony reménnyel látszóttak kecsesgetni; óhajtottunk ennél fogva a földet megnedvesítő esőt; eziránti vágyaink teljesültek is, hanem elmondhatjuk utánna: „adalt Uram, de nincs köszönet benne.”

E hó 17-én 10 óra körül sötét felhőket látánk emelkedni a Maros és nagy Küküllő felől, s a mely felhők ott romboló tartalmukkal inséget támasztó s gyászt okozó csapás-kint súlyosultak a vidékek lakóiira, itt dacára a megrázkódtató villámoknak, negyed napig kövérítő eseppekkel tölték el határainkat. De már 20-án d. u. tapasztalunk kelle, nikkép valamint mindenből, egy a jóból is megárt a sok; mert a kis Küküllő medre a hegyi patakokból alá zuhanó vizek befogadására igen szűk levén, kiöntött s árjával elborította az egész térséget; romboló hatalmával megsemmisített minden útjában találtat terményt és épületet.

Hogy a vízár minő károkat okozott a vízmenteni takarmány- és gabona nemekben, azt csak későbbi felszámítás eredménye után határozhatni meg; azonban nem csak a kis Küküllő, de a völgyi patakok is, hogy utjokban mindent elűpröttek, tanúsítják meglett gyermek, szárvasmárha, róka, nyúl s többféle hullak, edények és bútorok.

A tetemesebben károsultak közül előlegesen megemlíteni a küküllővári uradalmat, melynek 100 holdat meghaladó, takarmánytermesztés végett nagy költséggel és szorgalommal különböző finemekkel bernahozott vízmentit tagja merőben el van iszapolva, és a szomszéd boldogfalvit, melynek kaszálo réteit és marhalegelőit az ár egészen elborította, lakói barmaik megmaradását a szomszéd helységekben átszállítással kénytelenítették biztosítani.

Tagadhatlan, hogy az égi vihar ömlő záporából eredt vízárnak mindenfelé láthatók lesznek a könyvek záporát is megindító sötét nyomai, de el lévén zárva a közlekedéstől, terjedelmesebb tudósítással ez alkalommal nem szolgálhatok.

Ma már az ég derülni kezd s evel együtt kedélyünk is, mivel bízunk, hogy az ár vérszelyétől távolabb álló határrezeinkben őszi és tavaszi vetéseink igen jók lévén, ha a pusztító viharoktól megkíméltetnek, a vízár által okozott veszteségeinket némileg kárpótolandják!

Szólótermésünk ez ében oly csekély, hogy sok helyt a csak egyszer reáfordított munkabért sem fizeti vissza.

E szomorú tudósítás mellett nem tartóztatható el magamat egy észrevételtől, melyre alkalmat szolgáltat a reformáltak közszinata folyamáról. „Zömlén” aláírás alatt megjelent közleményeknek e lapok 70-ik számában lett megszakadása. A k. zsinat tudva levő tárgyainak mikénti elődöntése e lapok olvasó közönsége igen nagy részének vonta magára figyelmét, nem csak mivel a megoldandó kérdésekkel anyaszentgyházunk reformja végett munkába, de mert látjuk, hogy világi notabilitásaink is, kik állambölcsélettük politikai hiteltük megtagadása nélkül a haza érdekében most nem érvényesíthetik, az egyház célja előmozdításában mily kebletemelő lelkesedéssel működnek közre.

E becses lapok hasábjain megjelenő közlemények közt a „Zömlén” tudósításai mindig a legkedveltebbek közé számíttatnak, s mint ilyenek élvezetet nyújtó olvasmányok tekintetnek; jól esett ennél fogva a k. zsinat tárgyai feletti tanácskozás menetét is a „Zömlén” avatott tolla után olvasgatnunk, s ha közleményével e lapok 69-ik számában tett „Helyreigazítás” miatt talált felhagyni *), nagyon sajnálunk, mert még több oly kérdés van hátra, melynek mikénti elődöntéséről mielőbb szeretnénk olvasni; óhajtuk tehát, hogy Zömlén közleményei fonálának újból felvétele által ez észrevételünket megezőfolja. r. l.

Üdvözlőhelyszék, Szt. Mihály, jun. 26.

Erdélyi unitarius püspök főtisztelendő Kriza János ur azon időpont óta hogy püspöki hivatalába lépett, azaz 3 év óta, jelenig az egyházkönyvek megvizsgálására időt és kedvező alkalmat hihetőleg alig találhat vala; ma pedig megkezdé azt a székei-kereszturi egyházkönyvekben a szentmihályi egyházban, mely is azon 30 egyházat számláló egyházkönyveknek valamint legnépesebb egy legvirágzóbb egyháza, állván több mint ezer lélekkel. A megnyitó ünnepélyre a vasárnapi reggeli isteni tisztelet ideje volt kinézve; miután a tisztelt főpásztor, a megérkezést egyszerűsítőleg, szándékosan minden összetördölését a népek és lármás tisztelgését kikerülni igyekezett.

A tisztelt főpásztor, nem kevés vízarádái akadályok között, környéki esperes Arkois Dénes ur kíséretében érkezék folyó hó 24-én esteire írói segédtsékhöz, tanulói kortársához, szeretett barátjához Gálfi Sándor urhoz a szentmihályi egyházzal kapcsolatban álló Demeterfalvára, kinél is a másnapot egészen az uti fáradsálmaktól kihipenésre fordítva, rendezve lévén ott azon napon tiszteletre egy valódi székei szívszességel és ragaszkodó vallásszeretettel fűszerezett izletes ebéd, több mások is az a körülí barátság öröme élvezésére meglevén biva, azok között alólt is. Még azon nap alkonya előtt a főpásztort elkísértük onnan a csak negyedóránnyi távolban eső szentmihályi papi szállásra, minden legkisebb zaj nélkül lépven be oda egyszerű utazói modorban.

Másnapra viradva, a vasárnapi templomozásra jeladatvan 10 órakor, a főpásztor és kísérete elindult a templomba, hol is a templomajtóig hosszu pár sorfal között jutott el, képezvén azt balról a férfiak, jobbról a nőszemélyek. Minő kedves, söt bájoló látvány! Annyi eredeti székei kinyomatu romlalan egészségű, munkadett, vallásos, de aztán kiült belől, fölül talpig nemzetiségűtől áthatott, tisztá magyar ajku véreinket látni, együtt, kicsinyt nagyjárt mindkét nemből, ősi nemzeti öltözködés feltűnő kedves zamataiban! ez nem csak a szemet, de a keblet is megalja. Belépve a templomba feltűntek első pillanatra

*) Hogy Zömlén barátunk érdekes tudósításai megszakadtak volt, annak oka, mert a főbb tárgyakról már megtette volt közléseit s haza távozott. Szerk.

azon szép rózsakoszorú, melyekkel az Urházat és a főpásztort az ifjabb néposztály ártatlan kezei és romlatlan szívei tisztelvén meg, azokat minden feltűnőbb helyekre illeszték.

Helyi lelkész Török Sámuel a néphez egy teljesen vallásos hangzatu szent beszédet tartott, kiindulva a zolt. 37. 3. szavaiból: „Bízál az Urban és esekedj jót!” mi is a főpásztor jelenlétével nagyon összeillett, anynyival inkább, mert a főpásztori beszéd, idővelő köszöntés kívánalmi vagyis intő része is evel összhangzott.

Idővelő szavaiban, melyek valósággal a legteljesebb átgondoltság fontosságával és zamatával tűntek elő, kiemelte a szeretett főpásztor, hogy e népes virágzó egyház a környékben az, melyben a püspöki vizsgát püspöki életében megkezd; hogy küllönös örömmel teszi ezt, mint főpásztor, és mint a kedves székei nép vérokonja, melynek nyelvén szóltat volt meg, mint gyermek; hogy az unitária vallás az, mely a külsőségek terbelésétől és érthetlenségek homályaitól szabadulva megbeszélendő drága kincsünk, melyet vallásosaink számunkra sok vizsály és nélkülözés között megvédték, hogy ennek tanáiból és elveiből az erkölcsi élet irányára bizonyos út nyilván, ezen úton minden buzgalommal és áldozati készséggel járunk kell, megadván ugyan a császárnak is a mi a császárné, de mindenek felett Istennek, a mi Istené; s hogy ezt tennünk kell ismeretes szegénységünkben is, nélkülözhető filléreink által, a vallás és nevelés ügyében, csak is ez úton lehetvén gazdagok a szegénységben.

E derék, igazán főpásztori beszéd nemcsak nagy figyelmet ébresztett, mindenkéül érthető lévén, hanem hatott, buzditott láthatólag, és az érzültség meleg könyeit hívta elő sok szemekben.

Templomból kijövet a kebli egyháztanács a papi házhoz meghívattán, a kebli közügyek feletti szemle és intézkedés tartatott meg. Ebéd stb. Este a főpásztor eltávozott a környéki esperes kíséretében a székei-kereszturi közpánsodánk felévi közvizsgálati folyamán jelenlenni; hátrahagyván azalatt titkáranak a szt-mihályi vizsgálatról végrehajtandó szükségessé jegyzőkönyvi ígátásokat, visszatérendőleg a berekesztésre.

Czélba vétetett azontal aratásig meg mint egy 10 egyház megvizsgálása, végheyltül Korond tüzétvén ki, hol aztán a főpásztor megmaradand pár héti fűrdő időzésre.

Szólok keveset más tárgyról is, u. m. a roppant mérvű hosszu vízarádásokról, melyek f. hó 18-án kezdve csaknem egy hétig tartanak. Erdővidéken az Olt vize egy hosszu tengert képezett, Árapataktól Felsőrákosig öntve el a gazdag réteket. A kár véghetetlen nagy. 20-án egy vastag rohanó fellegszakadás Kóhalmot a végpusztulás rohanó félelmével verte fel, mint a Duna Pestet 1838-ban. Apránkint megértük, hogy a vízár egész Erdélyt beölelte; hidakban, malmokban, utakban, termékekben sok millió értékű károkkal. Menyőltések általi égeseknek és emberhaláloknak igen sok esetét halljuk mindenfelől stb. stb!

Kiss Mihály,

mint a püspöki vizsgálat titkára.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hogy a „Victoria” társulat részvényei aláírása végett kibocsátott felhívás, s a hírlapok által erre vonatkozólag tett felvilágosítás mekkora sikert eredményezett, s a részvények mily kelendőségnek örvendenek, ki-tűnik azon biztos forrásból merített közleményből, miszerint az aláírás megnyitási nap első óráiban tíz helybeli polgár által összesen 55 darab 1000 ftos részvény iratott alá.

— A Bartha Netti leány-növeldejében hét-főn délután folyt le az évi vizsga, melynek tárgyai valának, a hittan, a bibliai és religió történettel; világ- és Magyarország története, természetrajz, földleírás, magyar, német és francziayelv, számtan. E mellett azonban a jelenvolt szép vendégkoszoru gyönyörrel szemléltet a magyar s németnyelvén írott alkalmi leveleket, a szép rajzokat, és ügyes vezető kézre mutató kézimunkákat. Örömmel hallgatt az otthonossággal elmondott tanulságos párbeszédek magyar, német és franczia szavakatokat is. Mindez legjobb ajánlatul szolgál a kor igényeivel párbuzamosan haladó növeldeknek.

— M. Várhelyi mellől M. Császárról írják nekünk: It környékünkben elverte a jég egészen porrá Sámsondot, Rüsöt, N. Eresét, Bándot, Kapust, Szabédot úgy, hogy ezeknek határán még lekaszálni sem lehet a szalmás gabonát is. Kevésbé verte, de fél kárt okozott: M. Madaroson, Galambod, Keresztur, Poka- és Baré stb. falukon. Azonban az árvizek még sokkal nagyobb és általánosabb károkat okoztak, mint a jég, mert a jég csak pásmáson járva néhány falvakat tett szerencsétlenné, míg az árvíz főként marha kóst

dolgaiban csaknem egészen tönkre tett mindnyájunkat. Itt mindenütt a két hegyek tartották a vizeket, a kinek mint jó magának 100—150 szekér jó szénához volt reménye, nem maradt egy harapásra való a marhának, sőt úgy eliszapolta, hogy még sarjuhoz sem lehet nagyobb részén a réteknek semmi remény. Ez ezen csapás általános stb.

— Brassó városa a leleptet Transchenfels Ferenc képviselő helyett Roth Agost. udv. tanácsost választotta.

— Horváth János, Nedeczky István, Máriássy Béla, Salamon Lajos m. hó 25-dikén vizsgálati fogságukból a pesti Károly kaszár-mából szabadon bocsáttattak.

— Az „Erdélyi Hiv. Értesítő”-ben olvasuk, hogy Schwartz Károly bécsi építő vállalkozó „gőztütelési műtörölőgépet” talált fel. Szép!

— Beküldetett szerkesztőségünkhez a kegyes tanítóréndiek vezetése alatt álló kolozsvári rom. kath. főgymnasiumi ifjuságnak érdemsorozata az 1864. tanév második feléről, melyből kitétnék, hogy e tanítózetben Ribiancsky Adolf ur vezetése alatt az oktatás mily sikeresen foly.

— A „Hermanstädter Ztg.” m. hó 23-ról jelenti: Az eső még mindig tart, hogy mikor lesz vége, következtetni sem lehet. A szénaaratás tetemes veszélyben van. Az Ompoly, melyben tavaly nyáron alig volt egy köblő víz, szintén annyira megáradt, hogy hidakat ront, házakat dönt. Az illető vidékek természet mind tönkre vannak téve. A víz a borbándi kath. templomba is behatolt, s a padokat mind felforgatta. Csodálatos, hogy a Borbándnál a magyarok által 1849-ben épített hadjárat hid, melyen ki szekérrel átment, rendesen leszállt, nehogy szekerestől leszakadjon, a nagy árvíz dacára rendületlenül áll. A tövisi patak házakat is döntött le, előfákat tépett ki gyökereitől. Valódi pusztulás. Segesvár városa is vízben van. A felbuzsákdás elronta a hegyi patakok töltéseit, s ezek szabadon szakadnak le. Kiszámíthatlan a kár. Marosvásárhely és Kolozsvár között a közlekedés már néhány nap óta megszűnt. A postakocsik nem tehetik meg rendes útjukat, s a levélpostának Szeben felé kell kerülni. Hunyad és Remete között a megáradt Körös pusztít. Kolozsvárváros karát körülbelül 60,000 ft-ra becsülik. Az ár a zúgó és gát között a földet mintegy 20 ölnyre elsodorván, ezáltal rést nyitott a Szamos ágának lefolyhatni a nagy árokba, s ma már valamennyi malom, melyhez a vizet ez az ág vezette, szárazon áll.

— „A magyar kérdés, ugymond a „Presse”, concret kifejezése mindazon szenvedéseknek és zavaroknak, melyek az austriai államorganismust bántják.” Minthogy, ugymond, minden függő európai kérdések ele Austria ellen van fordítva; minthogy financiák soradásában vannak; minthogy kibontakozásunk a rendőri államból még egészen végebe nem ment; mert alkotmányos életünk a kellő érettség és állandóság fokát még el nem érte; — ennél fogva tehát mindaddig a magyar pessimismus sincs legyözve, mely Austriának nem hivatásában, hanem képességében s akaraterejében kételkedik.

— Duna kereskedelmi angol társulat. „Danube Trading Company.” Ily ezim alatt alakuló társulatról Térey Pál ur Londonból, mult hó 16-dikáról a „P. N.”-nak a többi között következőleg ír: Ezen alakulóban levő társulat folyó év május hónapjában hazánkban kereskedelmi, közlekedési és gazdasági viszonyainkat illetőleg adatokat gyűjtött; küldöttje helyes tapintatot bizonyított az által, hogy oly jeles férfiak tanácsait fogadta, el irányadóknak, kiknek főérdeme a mellett, hogy gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi viszonyainkban teljesen jártasak, egyszersmind jó hazafiak is. Szívből kell üdvözlölnünk ily egyszerű, életrevaló eszmék megfogalmazását, szerenését kell kívánnunk azoknak, kik ezen eszmék valóításán fáradoznak. A „Danube Trading Company” ezim alatt alakuló társulat székhelyei volnának London, Liverpool, Pest és Lemberg; a tőke egyelőre 500,000 font sterling 50,000 részvényre osztva, egy részvény 10 font sterling, befizetés az első 12 hónap alatt minden részvény után 2 font sterling, a további befizetés a közgyűlés határozata által történék. Magyarországra ezen részvényekből 2000 esnek, a többi 480,000 fontnyi tőke Angolországban iratik alá. „Ha önk a 2000 részvényt Magyarországra aláírták, én jót állok, hogy 6 hét alatt a társulat megalakult, és megkezdheti működését.” Ezek voltak az igen tisztelt parlamenti tag szavai hozzám, ki ezen vállalat ellen áll, azon kérdésre, hogy mikor, mennyi idő alatt gondolja lehetségesnek a társulat megalakítását? A vállalat főcélja a kereskedés és közlekedés könnyítése Magyarországon, Gácorország és az austriai tartományok közt egyrésztől, továbbá más országok, nevezetesen Anglia között másrésztől, mely országok vevői és fo-

gyasztói az előbb nevezettek különféle produktumainak. Ezen vállalat batorítólag foglaltatni azon különféle országos és magán társulatokra, melyek a bor, kender, len s más termények tökéletesítésére alakultak, vagy alakulni fognak és az által, hogy egy internationalis organisatio létrejött, kezesség fog nyújtani a külföldi kereskedőknek hamisítlan jó minőségű termények megvásárlására, megóva ezeket különféle csalásoktól, melyek elkerülhetetlen következmények, ha az árucikk több apró nem felelős közvetítő kezei között mennek keresztül. A magyar birtokosok és földbirtokok nagy szükségük van arra, hogy felelős és egyenes összeköttetésbe hozassanak Angliával, épp oly mód által, mint a minő most kínálkozik, hogy oly minőségű gabonát termeszthessenek, mely az angol és más vásárokat legalkalmasabban; ekkor reményelhető azután, hogy a termelés kihasználhatóan mérvben fokoztatni fog, oly gazdaságok rejt a föld itt magában. Nagy társaságok és rakodó helyek fognak lassankint felléltatni a főbb kereskedelmi és gazdasági központokban, mint Debreczen, Szeged, Pozsony, Temesvár, Eszék, Zimony és más oly helyeken, hol vagy vízi, vagy vasúti közlekedés a szállítást megkönnyíti. És ha egyszer a társaság kereskedelmi összeköttetéseit regulálja és igénybevételeket állított fel, nagy szerinti megrendelések fognak Ausztriában termelt cikkekre történhetni, Anglia, Németország, Törökország és más országok részére, melyek Ausztriával kereskedést üznek. A társaság commissioha fogja venni a természetmennyeket, és valóságos előadásokat fog tenni külmegeendések folytán, a mely kettős megbízás nagy hasznát ígér a társaság számára. És amár a kivélti kereskedés kérdésen kívül az, mely legtöbb figyelmet érdemel, mégis ezen kereskedelmi társaság Magyarországon egy más igen nagy hasznát ígérő vállalatot is szándékozik életbe léptetni, az által, hogy az átmeneti kereskedést Orosz- és Törökországban és a dunai fejedelemségekben könnyíteni fogja.

Az alöldnek fálkal beállítására ügyben a helytartótanács a következő határozatot hozza: 1) Minden községben kertészeti iskolák alakíttassanak, hol a nép ifjusága a kertészet hasznos ágaiban, különösen a gazdasági és gyümölcsfatermesztésben a néptanítást által gyakorlati utmutatást nyerjen. 2) Minden község saját határhelyi útjait a vidéki viszonyoknak és helyi szükségleteknek leginkább megfelelő fálkal szégyeljezzze, a homokot erdősítse, s a hol a körülmények engedik, terjedtetse fáiteltmennyeket hozzon létre, s ne legyen kénytelen az amugy is eléggé zaklatott nép egyéb terheltségén fölül még épület- és szerszámfára is költskezni, kizsárolt földje elől a trágyát feltöltelni. 3) Az eperfálitásokkal alkalom nyújtassék a népnek csekély fáradsággal a legrövidebb idő alatt aránylag legjövendelműbb selyemtermesztési iparral foglalkozni. Hogy ezen intézkedések tetleg is életbelépjenek, szakavatott felügyelők fognak megvénkint rendeltetni, kik e tárgyban a népet tanácsosál elősegítsek; továbbá ösztöndíjak fognak kiltizetni. E határozatoknak még a tavasz nyitával életbe kellett volna lépniök, de a legközelebbi öszre már, minden irányban meg lesznek téve a szükséges intézkedések.

Borzasztó szerencsétlenség a zugliten. Egy pesti gépész a napokban fiatal nejével a zuglitenbe rándult. A Lipótmezőn tanját ütötték. A fiatal asszony dé után elkalandozott barátóival a ligetben, míg a férj, pusztán ragadva, apró madarakat ment lödözni. Egy közel bokron seregélyek voltak éppen, melyeknek közéje durrantott a gépész, s fájdalom a bokor mögött virágot szedő ifju nejét lötte agyon. A férj kétségbeesése leírhatatlan; a fegyver másik csővével magát akarta megölöni, miben azonban meggátolták őt. A szerencsétlen ifju nőt, ki 1 1/2 éves kis lánykát hagy vissza árvának, a Rókus kórházba vitték, hol boncolni fálják. A fiatal pár, mely szerelemből lett egymásé, kmondhatlan boldogan élt. A véget, ugy látszik, megsohalka.

Pyrmonti és waldecki hg. Waldeck Hermann nejé, gróf Teleky Ágnes urölgye ez év elején a borsodmegyei Zsoltán nehány hetet töltvén, tanuja lett az itt uralgó inségnek. Ennek enyhítésére Németországban 1539 frt 30 kr o. é. összeget kegyeskedett a nemes hölgy gyjtjeni, melyet az inségcsok közölti kiltzására e napokban küldött át báró Vay Lajos urhoz.

Egy komolyabb irányú bécsi lap legközelebb ily szókra fakadt, midőn a bécsi népirodalom gombaként termő termékeiről szólott: „Hiába keresünk a bécsi népirodalomhoz hasonló! Németország más városai; oly néplapokat, minők Bécsben teremnek, sehol sem találunk; a német külföldi legapróbb lapocskájában is némi nemesebb igyekezet, s az irodalmi szellemnek legalább egy szikrája mutatkozik, míg mi itt Bécsben e tekintetben a harfinista-csapszék légköréből ki nem bon-

takozhatunk. Általában mi az a népirodalom? Vagy minden irodalom népirodalom, vagy nem is létezik népirodalom. Egy értelmes és állásához képest eléggé művelt ember a népköréből — és csakis ilyen jölhet tekintetbe — irodalmi téren csak az iránt lesz érdekelve, a miből némi szellemi hasznót lehet meríteni. Ily érte'emben Goethe és Schiller sem egyebek, mint népirok, a ki azonban az olvasásban csak mindennapi aljas szevedéyleinek feligztatását, legbensőbb bestialitásának s betyárságának kielégítését keresi, az semmiesetre sem tartozik a nép, hanem a csöcselék közé, s egy csöcselék vagy betyárirodalomnak semmi jogosultsága nincs.

Bismark urnak a Szt.-Istvárend jélével történt földszítéséről a bécsi „Morgenpost“ írja: „Ezen adományozás mindenhol nagy figyelmet fog gerjesztetni. Még nincs elfeledve, hogy Bismark ur az osztrák politika legerélyesebb, legkonokabb s legértemesebb elleni egyike vala, sőt a legközelebbi időkig azon vélemény uralgott, hogy a porosz miniszter sem érzelmét nem változtatta, sem pedig tevékenységének lényegesen különbözö irányt nem adott. Ezen nézettel most fel kell hagyni. Azon tét, hogy Bi-mark ur ily magas osztrák (sajátképp magyar) renddel szittetett fel, nem azt tanúsítja-e, hogy Karlsbadban az osztrák és porosz politika rendszereiben és céljaiban tökéletes összhangzás eszközöltetett? Sőt ezen rendado-mányzás eseményét, mely oly rendkívül jellemző az 1864. júniusi és az 1863. júniusi helyzetre nézve, másképp éppen nem magyarázhatni mint, hogy sikerült Bismark urat az osztrák nézetekre téríteni, mert bizonyára fel nem tehető, hogy Reebberg gr. a porosz nézeteket fogadta volna el, vagy, hogy Bismark ur Ausztriának egész csendben, mint ez már ily nagy jellemző szokása, oly felelté fontos szolgálatakat tett volna, melyek csekélyebbel meg nem jutalmazhatattak, mint Szt. István rendjével.

(Sajátságos miniszterválság.) A boldog Hessen Kassel országban néha néha jelek és csudák történnek. Néhány nap előtt jelentették, hogy ő Felsége a választófejedelem változatosság kedvéért ismét feszült viszonyban van miniszterumával, és pedig nem az alkotmány, hanem a vámkérdés miatt! Azonban a következő megmutatta, hogy a kik ezen hírt elterjesztették, az előzményekről igen csekély fogalmuk volt. Mit alkotmány, mit vámkérdés, ez mellékes dolog lett volna; hanem a hordárok egyenruhájá! ez volt a nagy álamkértés Hessen Kassel-ben. És pedig így történt a dolog. A miniszterek mind olyan merészek voltak azt állítani, hogy a hordárok kabátja s nadrágja színének meghatározása a vállalkozónak s illetőleg embereinek dolga, a választófejedeleml ellenben a hordárok ruháit az egyenruhák közé számították, melynek meghatározása pedig a korona előjoga. A megkívátató heves jelentések megtörténtek, s a bel- és pénzügyminiszterium vezetői megpartak elboacsátatásukat. Ez azonban ismét visszavetették, és a válság egyelőre elbalasztott ez által, hogy a belügyminiszter Stirnberg ur 6 heti szabadságot kapott. Még nem lehet meghatározni, hogy e nagy fontosságú dolog majd mily súlylál nehezül az európai béke vagy háboru mérlegébe.

Victoria királynő contra Renan. Az irőfejedelmek mindinkább szaporodnak Európában. Napoleon császár, mint tudjuk, Julius Caesaron dolgozik; Napoleon hercege a „Napoleon házbéli irók történetét“ írja; a svéd trónörökös egy új költészeti gyjtteményt rendez sajtó alá; a nem rég elhunyt Miksa bajor király tollából „hátrahagyott költemények“ jelennek meg Münchenben. Most meg azt olvastuk, hogy Victoria angol királynő ő felsége „ezafolatot“ ír Renán „Jézus élete“ ellen.

A napokban Bécs közelében egy öreg ur halt meg, ki a mióta özvegyen maradt, azon sajátosság szokást vette fel, hogy soha se küldött harisnyát a mosásba, hanem mindennap új párt húzott fel, s ezt különösen a végre tartott öreg anyókák köztöké számára. Hogy a derék öreg ur már régen támogatta ilyenképpen a költés nemes mesterségét, kitűnik abból, hogy halálakor 2438 pár pamut, és 2092 ezerna harisnyát hagyott maga után. Azt mondják, hogy elhunyt nejé iránti kegyeleből tette, ki mielőtt nöl vete, szegény harisnyakötő leány volt.

Mit nem sűt ki a tudomány? Az ember napokint vesz föl magába új anyagot, a régiből pedig veszít. Ezt anyagcserének, anyagváltozásnak nevezik. A tudósok pontos észleletek folytán úgy találák, hogy az egészséges ember minden 24 órában átmérőleg tömegének és súlyának egy huszannegyedrészét veszti el, s ha e veszteség két ötdrészoyire emelkedik, az éhhalálnak esik áldozatul. Kitűnik innen, hogy az embernek „súlya“ 1/24-vél egyenlő súlyu ételt s italt kell magához venni napokint, hogy el ne soványodjék.

A ploesti templom és iskola felépítésére gyűlt kegyes adakozás a sz.-udvar-

helyi reform. egyházmegyéből: n.-galambfalvi ref. egyház 4 frt, bikafalvi ref. egyház 40 kr, farczádi ref. egyház 50 kr, süköi ref. egyház 75 kr, kis-solymosi ref. egyház 37 kr, csekefalvi ref. egyház 50 kr, alsó-sófalvi ref. egyház 1 frt, siménfalvi ref. egyház 24 kr, peteki ref. egyház 1 frt, siklodi ref. egyház 2 frt, siklodi lelkész t. Hegyi Mihály 2 frt, parajdi ref. egyház 3 frt, szederjesi ref. egyház 1 frt, szederjesi ref. lelkész t. Kovács Mózes 20 kr, újszékel i. egyház 20 kr, n.-solymosi ref. egyház 2 frt, szent-erzsébeti r. egyház 3 frt, telekfalvi ref. egyház 80 kr, kobori ref. egyház 1 frt 47 kr, egei r. egyház 1 frt, bágyi r. egyház 1 frt, bágyi lelkész t. Veres Ferencz 2 frt, bögözi ref. egyház 1 frt 40 kr, mohai ref. egyház 1 frt, musnai ref. egyház 1 frt, musnai r. lelkész 50 kr, szent-lászlói r. egyház 1 frt, küsmődi ref. egyház 1 frt 20 kr, agyagfalvi ref. egyház 2 frt 92 kr, alsó-rákosi r. egyház 25 kr, alsó-rákosi lelkész t. Petri Mózes 20 kr, sándorfalvi ref. egyház 30 kr, patakfalvi ref. egyház 15 kr, f.-boldogfalvi ref. egyház 1 frt 47 kr, arvátfalvi r. egyház 1 frt, bözödi ref. egyház 1 frt 46 kr, sz.-keresztúri r. egyház 2 frt 50 kr, kecseti ref. egyház 30 kr, etédi ref. egyház 3 frt, kőrispataki ref. egyház 50 dályai r. lelkész Kis Samu 10 kr, bethfalvi r. egyház 2 frt, k.-galambfalvi r. egyház 1 forint 20 kr, fiátfalvi r. lelkész t. Biró Károly 10 kr, mátfalvi ref. egyház 1 frt, n.-buni ref. egyház 30 kr, n.-buni r. lelkész t. Nagy Mózes 20 kr, n.-buni b. gróf Bethlen László 5 frt, tks. Borbély Károly 2 frt, tks. Bántó Rákkel 1 frt, hodgyai ref. egyház 1 frt 20 kr, szoloknai r. egyház 50 kr. Egész összeg 61 frt 38 kr.

Nyiltposta. B. Madarasa L. I. lelkész urhoz. Az orgona készítőit illető cikk már régen közreadott.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, jun. 24. Az értekezlet utolsó előtti üléséről a „Star“ következő érdekes részleteket közöl: „Az osztrák felatalmazott azzal a jelentéssel kezdte meg a vita kozást, hogy Aus ria a békebirói eldöntést tárgyzó angol javaslatot feltétlenül és véglegesen elveti. A porosz felatalmazott nem fjezte ki magát épp ily himezetlenül. A javaslatot nem vetette el feltétlenül; míg azonban kijelentette, hogy Poroszország kész a tárgy felett további alkudzásokba ereszkedni s egy semleges hatalom jó szolgálatait elfogadni; másfelől fennartotta kormányának azt a teljes jogot, hogy a békebirói ítéletét elfogadhasa vagy visszavethesse. A dán felatalmazott véglegesen és feltétlenül elvetette az angol javaslatot. Erre vonatkozólag kormány nevében egy hosszú és gondlál kidolgozott nyilatkozatot olvasott fel az egész tárgyról. Ezt az okmányt a politikai tudomány és diplomácia ügyességt mértékének mondják. Felolvasása általános hatást és meglepetést idézett elő. A ha s még fokozódott, midőn az emlékirat áttért Anglia politikájának éles bírálására. Vádolta, nem igen mérsékelt hangon, az angol kormányt, hogy Dánia irányában elejétől végig változóknak és következtelen politikát követett. Clarendon lord melegen védte Anglia magatartását és politikáját, s a mint mondják tízes szavakban felhozott vádakra. Ez a jelenet, mely megindulást okozott a gyűlésben. Ekkor Latour d'Auvergne herceg azt indítványozta, hogy a vitás területet vágják ketté, s a déli rész lakosságát szavaztassák. De az osztrák felatalmazott ezt a javaslatot nem fogadta el, miután Austria határozottan ellene kell hogy nyilatkozzék bármely nép-zavazásnak. A porosz felatalmazottak hajlandók lettek volna a javaslatot ad referendum átvenni. Dánia azonban teljesen és véglegesen visszautasította. Ezután a fegyverszünet megnyitására jött szóba. Poroszország hat hónapi fegyverszünetet indítványozott, Jütlandnak kiürítését, Alsennnek pedig megszállását a szövetséges hadseregek által. Dánia határozottan ellene volt ez indítványoknak, s általában hallani sem akart semmi békebirósági, felosztási vagy fegyverszüneti javaslatról, ha csak valamely elfogadható békealap nem lesz megállapítva. Különben kijelentette, hogy később a háboru kockájára bizi a dolog kimenetelét. Ez a nyilatkozat véget vetett a tárgyalásnak. Több javaslat nem volt papírra téve s nem volt tovább mit tenni. Az értekezlet elcszlott azzal a megállapodással, hogy a felatalmazottak szombatban ismét egybegyűlnek, hogy a jegyzőkönyvet aláírják s a búcsúvétel szokott udvariasságot kölcsönösen megtegyék.

Az értekezletnek fennebb közölt ülése élénk szóváltásokat idézett elő a brit parlamentben. Mindjárt más nap, csütörtökön nagy számmal jelentek meg a tagok mind a két házban s a hallgatóság helyiségei is zsúfolva voltak, valami bizonyost óhajván minden ember hallani az értekezlet sorsáról. A felsőházban Russel ekép nyilatkozott: Néhány nap előtt volt szerencsém lordságtok előtt nyilvánítani, hogy az értekezlet valószínűleg rövid idő alatt vagy megállapítja a békeelőzmények célját, vagy pedig meghiusul a tanácskozás célja s ez esetben újból kitör a háboru. Fájdalommal kell jelentenem, hogy az utóbbi eset mellett nagyobb a valószínűség. Hozzáteszem még, hogy jövő hétfőn a tárgyalások általános folyamáról szóló jegyzőkönyvet a ház asztalára szándékozom tenni.

Az alsóházban Disraeli azt kérdezte, uncs-e a kormány élén álló nemes lordnak valami közleni valója az értekezletről? Erre Palmerston következőleg felelt: A kérdést igen természetesen találok s átlátom, hogy a nyugtalanság, melyet az érintett tárgy nemcsak a ház tagjaiban, hanem az egész nagy közönségben keltett, jogosítja őket arra, hogy valami felvilágosítást kívánjanak a kormánytól. Az értekezlet tegnap délután összeült, de elnapolta magát szombatig. A szombati ülés valószínűleg utolsó lesz; s azután hétfőn kötelességemnek fogom tartani, az értekezleti tárgyalásokra s reményem a szombati ülésre is vonatkozó minden iratokat elterjesztetni.

Ugyanakkor én és nemes barátom a másik házban kötelességünknek tartandjuk az iratok előterjesztését az értekezlet lefolyásának szóbeli felfejtésével is kísérni. Hunt: Az értekezlet szombatom tanácskozára vagy csupán valamely formáságot megtételére fog-e összeülni? Palmerston: Mondám, hogy véleményem szerint a szombati ülés valószínűleg utolsó fog lenni. Azt lehetetlen megmondanom, hogy mi fog történni egy oly gyűlésben, a mely még ezután lesz; de ismétlem, hogy hétfőn előterjesztendem az iratokat.

Az értekezlet eredménytelen felbomlása után az angol közvélemény nagy mértékben hareziassá vált. A kormány még tartózkodó, de az árral nem fog szembeushatni. A mint a „Daily Tel.“ írja, az angol nép békét óhaj, sokat túrt a békeért; ellhangzott olyan nyilatkozatokat, a melyekre más időben rég karddal felelt volna De a türelemnek is megvan a maga határa. Anglia szava, mely oly hosszasan és türelmesen küzdött a béke mellett, menydörgésként fogja Európát felrázni, midőn kimondja az ultimatumot: „háboru.“

A „Herald“ ezt írja: Ha a ministerium még most a tizenkettődik órában is belátja kötelességét s ki akarja mondani elhatározását, hogy a politikát, melyet az ország kíván, eredménydus cél eléréseig folytassa, akkor mellette lesz a parlament egyetemes támogatása. De ha politikáját ki nem mondja, vagy a nemzet előtt becses ügyet cserben akarja hagyni, akkor meg vannak számlálva napjai.

A mint a „France“ -nak írják Londonból, a kormány egy emlékiratot terjesztend a két ház elébe, melyben ki lesz fejezve, hogy a brit kormány részéről a közvetlen cselekvés azon eshetőségek egyike, a miket jelenleg szemügyre kell venni. A békés elemeknek a londoni kabinetnek kíválása ktszőhőn áll. A politikai, pénzügyi s kereskedelmi világ minden körében nagy mozgalom uralkodik. Az államférfiak közt az az eszme túruralkodó, hogy lehetetlen a háborut kis mérvben folytatni, s hogy ha egyszer a hajóhad kiindult, az egész európai szárazfölddel összeköttetésre kell készen lenni. A miniszterek egy része legyőzhetlen idegenkedéssel viseltetik egy ily nagy horderejű viszályba bonyolodástól. Számos parlamenti tag is osztozik ez idegenkedésben. A királynő magatartása a németekre nézve kedvező; a toryk magatartása várakozó.

A „Hamb. B.“ szerint a királyné béke szeretete s a németek részére hajlása, másfelől a walesi herceg harcoziassága egészen meghasonlást idézett elő az anya és fiu között. A királyné oly feltétel alatt kálta meg Derbyt a kormányynyal, hogy kötelezze magát a béke fentartására. Derby e kötelezettséget nem vállalhata vagy nem akarta elvállalni s így a kabinetnökséget sem fogadta el.

A „Köln. Ztg.“ Londonból jun. 25-ről következő tartalmú táviratot közöl: „Az orosz javaslatok stb, melyek felett Kissingenben és Carlsbadban értekeznek, a következők: Orosz, Poroszország és Austria kötelezik magukat egyezmény által, hogy minden európai kérdésben közegyetértéssel fognak eljárni. A lennyel kérdést benső, nem európai kérdésnek nyilvánítják. Az egyezmény kölcsönösen biztosítja a három hatalom mostani birtok állását. A bécsi „Gen. Corr.“ azonban jun. 28-ki számában a „K. Ztg.“ fenebbi közlését merőben alaptalannak nyilvánítja.

Francoziország. Páris, jun. 25. A felhivatalos sajtó szabad folyást enged az értekezlet meghiusulása feletti kárörömének. Szerencsétlenti a tuillieria kabinetjét, a mely magatartása által sem semmi irányban elkötelezve nincs, sem a nemzet becsültetés és érdekében nem kockáztatta. Mig Anglia érellytelen ingadozó politikája által oly keresztutató jutott, hogy vagy nyugodtan kell túrnie Európá gunyját; vagy háborut izennie Németországnak.

Az orosz és francia császárok rövid idő alatti találkozásának híre napról napra több hívtat. A mint a londoni „International”-nak írják, július első napjaiban Badenben vagy Fontainebleau-ban fogna a két császár találkozni. M a g e n t a herceg legközelebb Kissingenbe fog utazni, hogy a császár Napoleon császár nevében üdvözlője, s hogy neki fejedelmének sajátkezű levelét nyújtsa át. Berlini jörelései körében azt állítják, hogy a három fejedelmek Kissingenben való találkozására csupán bevezetés a Prágában összehívandó fejedelmi congressusra. A francia császár találkozását a porosz király a berlini lapok teljesen valószínűtlenné tartják. Újlag beszélnek, hogy a szultán a nyár folytán Párisba fog utazni.

Más hírek szerint a két császár találkozási helyétől Schweicznak valamely kisebb fűrőd helye volna kijelölve.

A „Patrie” szerint bécsi diplomatai körökben azt hiszik, hogy a bécsi és berlini kabinetek tartózkodni fognak a dán szigeteket megátadásától, a Schleswighez tartozó Alsén sziget kivételével. A két német nagyhatalmas ság ideiglenesen Schleswig-Holstein függetlenségének kihirdetésére szorítkoznak, az augusztusburgi herceg suverainitása alatt; Jüttlandot zálogol megátartva a békekötésig. A kérdés végleges elintézését más korszakra halasztanák, valamint a két állam közti határvonal kijelölését is. Poroszország s Ausztria eképp bízhat megátadhatni remélik Angolország tengeren való beavatkozását, s elárthatni azokat a mindenemű nehézségeket, a melyekre szükségképp találnának, ha a harc színhelyét a dán szigetek területére akarnák áthelyezni.

Németország. Frankfurt, jun. 25. A szövetségiülés folyó hó 23-i ülésében történt meg az oldenburgi nagyherceg Schles-

wig s Holsteinhoz való öröklési igényeinek előleges bejelentése. A nagyherceg követelte, hogy az orosz császár, mint az idős Gottorp-ág fije, saját illető igényeiről Oldenburg javára lemond. Továbbá a nagyherceg, követe utján, a szövetségiülési határozott tiltakozást terjesztett elő az augusztusburgi ház öröklési igényei ellen. A mint hallatszik, Oldenburgnak nyilatkozatai a szövetségiülésben még eddig semmi ellennyilatkozatot sem idéztek elő, hanem a bizottsághoz vannak utasítva. A Beust bárótól érkezett, s a 22-diki ülésben előterjesztett jelentések tartalmáról semmimésem hallatszik.

Berlin, jun. 25. A „Berl. B. Ztg.” nagy fontosságú híreket közöl az uralkodók Kissingenben és Badenben történt találkozására eredményéről. Az idézett lap szerint Oroszország, Ausztria és Poroszország között teljes egyezmény jött létre a további követendő eljárásra nézve, és hogy a megállapodás többi pontjai között éppen nem valószínűtlen, hogy a német nagyhatalmak az utolsó pillanatban el fogják ejteni az augusztusburgi herceg trónjelségét az Oroszország által pártfogolt oldenburgi ház javára. Ez az egyezmény minden bízhatósággal ki fogja venni Franciaországot is eddigi szenvedélyes magatartásából. Ez így a berlini lap szerint, illető körökben nagyon biznak, hogy a teljesen isolált Angolország nem fog merni cselekvőleg fellépni.

Egyébiránt Poroszország nagyban fegyverkezik, hogy minden eshetőségre készen legyen. A hadműveletek, a fenebb idézett lap szerint is csak Alsén szigetére és Jüttlandra lesznek szorítva; s még eddig gondolatban sincs, hogy a tulajdonképpen dán szigeteket, vagy éppen Kopenhágát megtámadják.

Haidében f. hó 22-én a rendek-bázában rendezett lakomán Frigyes augusztusburgi her-

cceg többek közt kijelentette, hogy örül rajta, hogy ő Schleswig-Holsteinnek első német fejedelme, s ő jövőben semmi particularisticus érdeknek sem fog hódolni. A fejedelmek s a nép készek, a szabadtóknak mindazokat az áldozatokat meghozni, a melyek Németországnak fűvére szolgálnak.

Törökország. Konstantinápoly jun. 20. A „Cour. de Dimanche”-nak jelentik távirati uton, hogy a dunai fejedelemségek ügynökének Negri urnak a szultán miniszterével folytat többeszi értekezései után, jun. 19-én este a biztosító hatalmak s a magas porta képviselői egy jegyzőkönyvet írtak alá, a melynekfogva a Kuza fejedelmek által kiadott pótkormányt s az oláh nép által megszavazott választási törvényt, néhány csekély módosítással helybenhagyják.

A K. Közlöny magán-táv sürgönye

Feladatott: N-Szeben jul. 1-jén, d. n. 4 óra 5 p.
Megjött: Kolozsvárra „ d. n. 4 óra 45 p.

A vasúti felirat iránti bizottmányi felirati-javaslat öt s fél órai heves vitatkozás után en bloc elfogadtatott. Mager a kormány eljárását az alkottmánnal ellenkezőnek nyilvánította. Binder, Friedenfels, Gull, Ranicher, küzdöttek ellenében.

Bécsibörze Julius 1-jén: Nemzeti kölcsön 79.70. 5%, Metalliques 71.40. Bank-részvény 781.—. Hítel részvény 191.80. Váltó Londonra 115.—. Ezüst 113.50. Arany 5.49. 1860-diki Állam kölcsön 96.—. Junius 28-án: Urbéri kárpótási kötvény Magyarországi 74.—. Erdélyi 71.75.

Erdélyi piaczi árak:		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhab. fontja.	
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.		
k r a j c z á r o k b a n .								
Besztercze	junius	28.	240—220	200	—	106	190	13
Brassó	"	17.	288—288	128—120	132—120	106 104	164	13
Dézs	"	21.	320—310	200—190	—	110—100	200—190	11
K.-Fehérvár	"	25.	380	250	—	200	248	12
Kolozsvár	junius	30.	340	216	—	114	218	15
M.-Vásárhely	"	23.	346—210	210—170	—	138	212	12
N.-Enyed	"	23.	336—326	240—220	—	200 160	212—212	12
Szamosújvár	"	27.	320—300	220—200	—	120—110	200—190	14
Szászváros	maj.	29.	390—390	290—290	—	196	295—295	13
Sz.-Régen	junius	23.	340—333	220—200	—	140—130	240—230	13
N.-Szeben	junius	21.	360—320	193—187	—	167—153	207—207	15
Sz.-Udvarhely	junius	21.	325—300	150—150	—	125 125	180	11
Torda	"	25.	374—320	260—250	186—180	150—150	214—210	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

(163) Tisztelettel tudatom (1—3)

e város nagyérdemű közönségével, hogy „Stampa András”, ki egy ideig az itten „STAMPA TESTVEREK” czég alatt fennálló czukrászatot kezelte, s kit jelenleg a közvélemény előtt valami „feladás vádja” terhel, czukrászatunk kezelésétől már több hetekkel ezelőtt kilépett és azt alldított ez évi május óta átvetttem s lehető legnagyobb pontossággal folytatandom.

Ezen czukrászat kezelésében történt változást annyival inkább kívánom a nagyérdemű, minden rangu közönség figyelmébe ajánlani, mert tapasztalom, hogy a kilépett Stampa András személyével összetévesztve, az ellene nyilvánuló vélemény következtében erkölcsileg és anyagilag ártatlanul sújtatnék és a nagyérdemű közönség eddig tapasztalt pártolásától én fosztatnék meg.

Kolozsvárt, junius 28. 1864.

STAMPA ANTAL.

(164) Pályázat. (1—3)

Resinár városában egy a majorsági pénztárból járandó 900 oszt. frt évi fizetéssel s 10 kr. beteg látogatási díjjal egybekötött orvosi állomás állítván fel, arra ezennel pályázat nyitattik.

Ez állomás elnyerésére szükséges az egyetemi tanfolyamok végzése, s a rigorosumok letévése; a folyamodó valamint szülész mester (magister obstetricie) egy dr. medicus és dr. chirurgus is legyen. — A pályázatok a kellő bizonyítványokkal együtt augusztus 15-ig az alldított tanács elnökségéhez, pr. N-Szeben bérmentesen küldendők vagy adandók be. — Megjegyzendő végül, hogy a megerősítés felsőbb helyen történend.

Resinár, junius 25-kén, 1864.

A városi tanács.

(32) Osz. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott (11—26)

ANATHERIN SZÁJVIZ

POPP J. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tuchlauban város rész 557 sz. jelenleg belváros Bogner-utca 2-dik sz. alatt a takaréki pénzárval szembe.

Ára üvegenként 1 frt 40 kr.

cs. kir. szabad. FOGPÉP. Ára 1 frt 22 kr.

udvas fogak önbe- Ára

FOGOLOM, töltésére. 2 frt 10 kr.

NÓVENYI-FOGPOR papírtokba 63 kr.

Hogy a fenn jelet Szájviz, hosszas évekűt fogva, a fogak s más szájrészek legjelesebb fenntartó szerűl esmeretett el, számos erre vonatkozólag közölt bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt urrend, s sok nagy érdemű, s jeles hírű orvosi egyéniség-k részéről tanúsítva van.

Az ANATHERIN Szájviz, a legutóbbi világ-kiállításon mint kitűző, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikába hasonló oltalom mellett szintén köztetszésben s kedveltségben részesítve, a birodalom első folyó lapjai által közlé tétve, annak további dicséretére egy hiszszük nincs szükségünk.

BIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvárt: WOLFF J. és Rabudy J. özevgyénél. Tordán: Wolff gyógyszer. Szebenben: Müller gyógyszer. Zährer, Steiner. Brassóban: Fabick gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Anton & C. Károly-Fehérvárról: Sander gyógyszer. Segesvárról: Misselbacher & Deutsch, Dánián D. Besztercezen: Dietrich & Fleischer, Dézsen: Krömer Sámuel. Déván: Büchler A., Bosniaki & Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Enyedben: Oberth J. gyógyszer. M. Vádrhelytől: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt, Büchler. Szász-Régenben: Trángott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz-Somlyón: R. Farsa Ign. Késdi-Vádrhelytől: Nagy Jakab. Bőszörményben: Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyiregyháza: Bertalan gyógyszerész. Szinger-Váralján: Gerber gyógyszer.

(165) Eggenberger Nándornál (1—1)

Pesten megjelent, s általa minden könyvtárúsnál kapható; Kolozsvárt STEIN JÁNOSNál:

Verbőczy István Hármaskönyve.

Az 1517-ki eredeti kiadásra ügyelve magyarul kiadta a magyar tudományos akadémia. II-dik kiadás. Ára 2 frt o. ért.

Eppen most jelent meg a jótékony célra hirdett, „ELORZOTT VÉGRENDELETEK”

czimű eredeti regény, két kötet egy darabba füzve, csinos kiállításban. E regény kapható STEIN JÁNOS és általa minden könyvtárúsnál, úgy szintén a szerzőnél is. Ára még most 1 frt 20 kr. o. é.

TARTALOM: I. Kötet. Nagyszerű csalódás. Boszú terv. Kendei megtanul oláhu. Az elorzott végrendeletek. Váratlan vendég. Elfogatás. Válságos napok. Nép szava Isten szava. Az ördög angyal alakban. Derű után bor. A végtárgyalás. II. Kötet: Bukás. Egy farsangi kaland. Anna és üldözője. Ki az a matróz? Fekete menyegző. Elindulás. Nem lehet tudni mivel használ a feleség A rablók. Az igazság győzelme. Eskü a halott felett.

Lengyelhon vészangyala vagy a Varsói szomorujátékok.

Irta gróf Oginsky, az eredeti után fordítva.

Ezen igen érdekes és korszerű munka két heti füzetenként jelenikmeg, minden egyes füzet ára 40 kr. ujp.

Még kapható nálam 2 példány

Szent László

történeti költemény 12 énekben. Irta Garay János. 2 kötet füzve 3 ft. Kötvé 4 ft.

Érdekes korszerű munka! Napoleon Lajos 1808-tól 1848-ig. (III. Napoleon).

Történeti korrajz. Irta Herbert Lucian. I-ső füzet 60 kr.

Jelen nagyszerű korrajz 60 kros füzetekben ez év végéig egészen meg fog jelleni, következő érdekes tartalommal:

- Napoleon nagykorságig.
- Napoleon Lajos mint Carbonari.
- A kegyenczek.
- Straszbürg, Amerika és London.
- Boulogne és Ham.

Vidéki megrendelők folytatásait postai utánvétel mellett leg-egyszerűbben és pontosabban kaphatják.

Továbbá éppen most jelent meg:

I. Napoleon Szent-Ilona szigetén.

Thiers M. A. után francziából. Ára 1 frt 20 kr.

Kelet tündérvilága

vagy

Szaif Züliázán szultán.

Aráb rege. Aly bey után fordította Orbán Balázs. Két rész egy kötetben kötvé 2 frt. Díszkiadás, 4 könyomatu képpel, 3 frt.

Utasítás az Erdélyben

megszüntetett Tizedbejelentések valóstításánál eljárásról. Ára 50 kr.

„Osztrák postaügy” kézikönyve.

Irta Reisenhoffer Rudolf, cs. kir. postaigazgatósági fogalmazó. Ára e 20 ivre terjedő 8-adrét alaku kötetnek 2 frt o. ért.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)